

В ДЕНЬ УРОДИН

Слугу Божого Святішого Патріярха Київського і всієї України, Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА Мстислава І вітаємо з нагоди 94-их років з дня народження.

Господь, молитвами Пречистої Своєї Матері, Святого Архидіакона і Первомученика Стефана, Преподобного Мстислава і всіх святих нехай обдарує Вашу Святість повнотою небесних сил і земних благ, добрим здоров'ям, духовною наснагою та далішми успіхами у Вашій архиєрейській праці на многі і благі літа!

З любов'ю у Христі
Собор Єпископів УП Церкви в ЗСА, Патріярша Канцелярія, Редакція „Українського Православного Слова“ (україномовного і англійського видань), причет, хор і вірні Ставропігії Церкви-Пам'ятника, Сестрицтво св. Покрови при церкві-пам'ятнику, школа релігії і українознавства при Оселі св. Ап. Андрія, Українська Православна Духовна Семінарія св. Софії, Адміністрація цвинтаря св. Ап. Андрія, завідувачі Музеєм при церкві-пам'ятнику і Бібліотекою ім. Патріярха Мстислава, голова і Управа Об'єднання Українських Православних Сестрицтв, голова і Управа Української Православної Ліги і духовенство, чернецтво і вірні Української Православної Церкви в ЗСА.

(Головний Уряд УНС і В-во „Свобода“ долучуються до побажань Патріярхові).

Американський щоденник пише про підприємчиву українку

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В щоденнику „Волл Стріт Джорнал“ з 16-го березня з'явився довший репортаж співробітника газети Джона Фіалки на тему відновлення у Львові давнього репрезентативного Гранд готелю, що був побудований у бароковому стилі в 1989 році.

Журналіст подає критичний стан готелів у Львові та переводить довгу розмову з Мартою Федорів, власницею підприємства „Браво Інтернешнел“ в ЗСА, яка вложила великі фонди у перебудову та віднову цього готелю, який, як і всі інші, перейшов до рук іноземних власників. Піднявши готель на 15 років, М. Федорів вже від двох років працює над тим, щоб при-
внести готелю давній репрезентативний характер за поміччю Семена Лепського, головного конструктора, Михайла Загребельного, бізнесового порадника, і Йосифа Бандирського, що має бути головним менеджером готелю. Готель повинен бути відкритий вже весною.

М. Федорів розповідає американському кореспонденту, що вона горда, що саме взялася до відновлення готелю і поставила його до диспозиції туристів.

У відновленому Гранд готелі мають бути не лише елегантні кімнати на західноєвропейський зразок, але також ресторан з українською та німецькою кухнею.

Вінніпезський щоденник відкрив бюро в Києві
Вінніпег, Ман. — Як інформує тижневик „Український Голос“, місцевий щоденник „Вінніпег Фрі Пресс“ відкрив своє пресове бюро в Києві. Це перше неукраїнське пресове бюро в Україні з усієї Північної Америки. Перший репортаж з Києва, що його прислав постійний кореспондент Жорж Нікідес, з'явився в газеті в суботу, 28-го березня.

Нікідес досить обширно, а разом з тим і досить прихильно до України, описує події, які відбувалися в Києві під час конференції СНД. Україна сьогодні бідна, обдурена, сплюндрована, але настій у народі не є безнадійним. Народ бере активну участь у подіях сьогоднішнього дня, домагається від Президента Леоніда Кравчука виходу України з СНД, домагається позбавити владу всіх колишніх комуністів, які тепер перефарбували себе на націоналістів. Народ пробує відбудувати Україну.

Старші громадяни-пенсіонери шкодують за змарнованими літами і нарікають на комуністичну владу. Молодше покоління, натомість, більш оптимістичне і вірить, що в скорому часі життєві умови в державі покращаться. Наприклад, 22-річний студент Андрій

УКРАЇНУ ПРИЙМУТЬ ДО ММФ

Вашінгтон. — Представники Міжнародного монетарного фонду висловили признання для Уряду України за добрі економічні плани і бажання перевести економіку в систему вільного ринку, але коли пішла мова про фонди — гуманітарну допомогу й низько-відсоткові позички, то Україну зрівняли з іншими, багатомішними, державами, які постанали на руїнах колишнього СССР.

У заяві речників ММФ говориться в першу чергу про допомогу для Росії, стабілізацію карбованця, більйонів суми для відбудови економіки та переставлення воєнної індустрії на цивільну продукцію. Київські урядові представники підкреслили, що велика частина колишньої союзу воєнної індустрії містилася в Україні, але цим фактом, як виглядає, ніхто у Вашингтоні не турбувався.

В минулому тижні офіційні представники ММФ встановили лібералізаційні програми для країн-членів Співдружності Незалежних Держав у процесі підготовки до прийняття їх у членство цієї корисної і багатогранної установи. Народа з участю держав СНД розпочинається у

Вашінгтоні 27-го квітня. Речники ММФ заявляють, що економічна програма, яку започаткував Борис Єльцин, президент Росії, була більш відважна і ризиківна, натомість програма в Україні була обережна, але за те добре виправдовувалася.

У заяві, яку склав 6-го квітня виконавчий директор ММФ Майкл Камдесус, говориться похвально про Україну і плани інтеграції в міжнародну економічну спільноту. Він підкреслює, що фонд готовий продовжувати переговори з представниками Уряду України, хоч для України передбачені більші суми грошей, але поодинокі країни можуть і хочуть фінансувати деякі програми запропоновані Україною.

ММФ поставив Україні під низькою цифрою квоту 0,69, що означає, що членський внесок України виноситься 945 міль. дол. Одну п'яту з цієї суми Україна буде змушена виплатити у твердій валюті, а решта у своїй власній.

Згідно з цим призначенням Україна може отримати 945 міль. дол. гарантованої позички і в загальному 2,8 біл. на протязі трьох років.

УКРАЇНСЬКУ ФЛОТУ ОЧОЛИВ Б. КОЖІН

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 8-го квітня, указом Президента України Леоніда Кравчука на становище командуючого військово-морськими силами України призначено контр-адмірала Бориса Кожина. В той самий день Б. Кожин видав перший наказ, згідно з яким він приступив до виконання своїх обов'язків.

В інтерв'ю для української телебачення 8-го квітня Кожин заявив, що формування військово-морських сил на базі Чорноморської флотії розпочне після досягнення політичного рішення.

Президент Росії Борис Єльцин 8-го квітня видав указ про перехід під юрисдикцію Росії Чорноморської флотії. Згідно з цим указом усім кораблям Чорноморської флотії наказано підняти історичний російський Андріївський прапор.

Агентство Рейтерс повідомляє, що Президент України Л. Кравчук звинуватив Росію в тому, що вона ставиться до України, як до ворога.

Пресова служба прикордонних військ України повідомила, що 8-го квітня на засіданні колегії Державного комітету охорони державного кордону і морської економічної зони ухвалено

нову концепцію охорони кордонів згідно з сучасною політикою України в галузі оборони і національної безпеки. Основні напрямки при кордонній службі включають посилення захисту державно-політичних, економічних, екологічних та інших інтересів України.

Політичний рух „Демократичний Крим“ звернувся до всіх політичних сил Криму з закликом припинити будь-яку політичну діяльність у зв'язку з виключно важливою ситуацією на території півострова і займатися тільки економічними питаннями. Таке звернення скероване також і до Республіканського Руху Криму, однак останній відхилив його.

Українська Національна Асамблея оприлюднила заяву з приводу указу президента Росії Б. Єльцина про підпорядкування Чорноморської флотії Росії. УНА розцінює цей указ як оголошення війни проти України. Проголошення російськими військ, розташованих на території України, означає, що ці війська стають окупаційними. УНА цілковито підтримує Президента Л. Кравчука щодо будівництва збройних сил України.

Х. А. Самаранч відвідав Україну

Київ (УНІАР). — Сюди 7-го квітня на запрошення Президента України Леоніда Кравчука прибула делегація Міжнародного олімпійського комітету (МОК) на чолі з президентом МОК Хуаном Антоніо Самаранчем. У складі делегації — 13 осіб, серед яких генеральний директор і віцепрезидент МОК, експерти з різних видів спорту і фінансових питань. Самаранч зустрівся з Президентом України, а члени делегації з депутатами Верховної Ради України. Під час зустрічей обговорено низку питань, пов'язаних з розвитком олімпійського руху в Україні та у світі, статут Національного Олімпійського Комітету України (НОКУ) та форма участі спортсменів

України в Олімпійських Іграх у Барселоні.

Наступного дня, 8-го квітня, у міністерстві закордонних справ України відбулася пресова конференція Х. А. Самаранча з участю генерального директора МОК Карара, президента Європейської асоціації олімпійських комітетів Роже, голови МОКУ Валерія Борзова, віцепрезидента МОК та голови Олімпійського комітету Росії Смірнова.

Президент МОК Х. А. Самаранч назвав Україну великою європейською державою з великим спортивним потенціалом, побажав успіхів у наступній Олімпіаді та заявив, що повне визнання МОКУ станеться при кінці цього року.

Консерватисти в Англії залишаються при владі

Лондон. — У четвер рано, 9-го квітня, коли ще не відкрився виборчі дільниці, прем'єр-міністр Великобританії Джон Мейджор висловив впевненість, що Консервативна партія, яку він очолює, знову переможе у виборах до парламенту. Іншої думки дотримувся лідер Лейбористської партії Ніл Кіннок. „Я думаю, що настав час для зміни декорацій“, — сказав він репортерам.

Покищо точні підсумки виборців ще невідомі. Передбачають, що консерватисти матимуть 334 місця, лейбористи — 273 і ліберальні демократи — 19.

М. Горбачова викликували на допит

Москва. — У середу, 8-го квітня, протягом двох годин слідчі прокуратури допитували колишнього радянського президента і генерального секретаря Михайла Горбачова відносно філансових операцій нині вже неіснуючої КПСС. Партію, яку М. Горбачов очолював протягом шести років, об'єднують у таємному гередедні більшовицьких банках, а також у таємному фінансуванні закордонних комуністичних і соціалістичних партій. Вислідом з'ясувалося, що переважна більшість грошей була вивезена нелегально з країни напередодні, або під час серпневого путчу минулого року.

Проти М. Горбачова покищо не висунуто обвинувачень. За словами слідчих, вони лише збирають інформацію від колишніх вищих партійних функціонерів і пізніше вирішать, чи висувати проти когось обвинувачення. Допит Горбачова провадив слідчий Володимир Карасєв, який перед тим допитував інших колишніх членів Політбюро, в тому числі Єгора Лігачова, політичного суперника колишнього генерального секретаря. Горбачов відкинув чутки про те, що він нібито має банківські рахунки за кордоном, а також заявив, що не знає, чи партія має за кордоном банківські рахунки. Є. Лігачов також заявив, що дав допит у прокуратуру, що нічого не знає про чужинські рахунки КПСС.

Хоч Горбачова ще будуть викликати на допити, він може вільно покидати країну на своє бажання. Про це повідомив пресовий секретар прокуратури Росії Алксандер Звягінцев.

У СВІТІ

В СЕРЕДУ, 8-ГО КВІТНЯ, лівійське керівництво знову зробило вигляд, нібито йде на поступки вимогам Ради Безпеки ООН: Лівія запропонувала передати двох відомих терористів Арабської лізі, яка видасть їх під контроль ООН, а та, в свою чергу, знайде нейтральну державу, якій буде доручено судове розслідування. Ця лівійська пропозиція не може задовольнити Захід, оскільки залишає невиконаною головну вимогу ООН — передати лівійських терористів З'єднаним Штатам чи Великобританії.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Франції П'єр Береговуа звертаючись до Національної асамблеї, оголосив, що його уряд відмовляється від проведення випробувань ядерної зброї на полігонах Французької Полінезії і сподівається, що інші ядерні держави наслідуватимуть цей приклад. За словами прем'єра, Франція покищо не є готова відмовитися від ядерної зброї, але виступає за збалансування зменшення ядерних арсеналів. Головним економічним завданням свого уряду П. Береговуа назвав боротьбу за збільшення місць праці.

ПОЛІТИЧНА РАДА ПАРТІЇ Зелених України виступила з різким осудом утвореної вертикалі президентських представників у республіці. Як нагадують „зелені“, „світові вже відомі негативні висліди об'єднання влади в одних руках — від обкомів у СССР до префектури у Грузії“. ПЗУ є впевнена, що „йдеться про початок формування режиму авторитарної влади“. „Зелені“ є першою і покищо єдиною партією, яка публічно відмовилася брати участь у формуванні нових органів адміністрації, оскільки їх принципи суперечать загальним засадам демократії.

В СЕРЕДУ, 8-ГО КВІТНЯ, в Тайланді оголошено про призначення головнокомандуючого збройними силами країни Сучінди Крайпрайуна на пост прем'єр-міністра Тайланду. Стосовно цього зробив спеціальну заяву король Бгумібад Адудуладе. Новий прем'єр сказав журналістам, що погодився очолити уряд через побоювання за теперішню нестабільну ситуацію в країні. Сучінда підкреслює, що міжнародний авторитет його країни дуже піднявся у зв'язку з обвинуваченнями в розповсюдженні наркотиків на світовому ринку, тим часом для такого обвинувачення не існує достатніх підстав.

ЕКСПЕРТИ МІНІСТЕРСТВА праці Росії обіцяють, що два мільйони росіян „ощасляють“ інші країни після того, як у 1993 році набере сили закон про в'їзд і виїзд з Росії. У зв'язку з цим багато держав, котрі раніше виступали за свободу виїзду з Росії, тепер шукать способи обмежити майбутню імміграцію, або хоч зробити її „цивілізованою“.

АЗЕРБАЙДЖАНСЬКА АРМІЯ продовжує використовувати реактивні комплекси „Град“ при обстрілах вірменських міст і сіл в Нагорному Карабаху.

КРАВЧУК І ЄЛЬЦИН „ЗАМОРОЗИЛИ“ СВОЇ УКАЗИ З ПРИВОДУ ФЛОТИ

Москва. — Західні інформаційні агентства, кореспонденти і місцеве агентство ІТАР-ТАСС повідомляють, що президенти України і Російської федерації — Леонід Кравчук і Борис Єльцин — два рази розмовляли в четвер, 9-го квітня по телефону і домовилися, що вони обидва зупинять президентське зарядження у справі Чорноморської флотії. Журналісти довідалися, що Єльцин консультувався в цій справі зі своїми найбільшчими співробітниками і повідомив про рішення лідерів депутатських фракцій під час окремої з ними зустрічі.

Згідно з домовленістю між Єльцином і Кравчуком, повинна бути створена якнайскорше комісія з представників обидвох держав для поладження спірних справ і проблем, які виникли на тлі вимоги України розділити Чорноморську флотію.

Як відомо, у понеділок, 6-го квітня, Л. Кравчук, а у вівторок, 7-го квітня Єльцин, видали президентські укази про передачу головної квартири в Чорноморській флотії під юрисдикцію України і Росії. Під час нарад у Мінську підписано було домовленість про розподіл збройних сил колишньої комуністично-московської імперії, на стратегічні і звичайні війська. Там же, а пізніше в Алма-Аті, Україна, Білорусія, Казахстан і Молдова, заявили, що вони творитимуть свої власні збройні сили на базі існуючих воєнних баз на їхніх територіях, але Росія пізніше заперичила домовленості і заявила, що усі збройні сили колишнього СССР повинні увійти до стратегічних військ.

У зв'язку з цим спір, очевидно, поглиблювався і набрав гостроти, коли мова пішла про розподіл Чорноморської флотії. Москва пустила у світ пропагандивну качку, що, мовляв, Україна домагається 90 відсотків флотії, а вони нібито погоджуються на 20—30 відсотків. Було якраз навпаки. Україна від самого початку ставила вимогу про віддачу її частини Чорноморської флотії і як мінімальну цифру називалося 30 відсотків. „Незавісіма Газета“ пише, що конфлікт між Україною і Росією за флотію, армію, Крим і кордони триває далі і збільшується. Обидві сторони однак висловлюють надію, що усі конфліктні справи треба поладжувати шляхом переговорів.

У Севастополі переговори між українською делегацією України, яку очолює перший заступник голови Верховної Ради України Василь Дурдинець, з адміралом флотії СНД Чернавним і його співробітниками тривають. Українська сторона закваліфікувала указ президента Б. Єльцина, як порушення суверенітету України і грубе втручання в її внутрішні справи. Дурдинець звернув увагу на толерантність тону президента України Л. Кравчука, який змістом і тоном відрізняється від указу президента Росії.

Інформаційне агентство УНІАР інформує, що конфлікт за розподіл Чорноморської флотії торкнувся також офіцерів і моряків цієї флотії. В інформації сказано, що 70 відсотків офіцерів не схвалюють указу Б. Єльцина. Кореспондентам було сказано, що офіцери і мічмани несхвалюють зустрілі указ президента Росії і готові присягнути на вірність Україні. Жодного Андріївського прапора на кораблях бази не піднято.

Очевидно, Уряд України хоче цю спірну справу поладати в мирний спосіб, шляхом переговорів, але хмари довкола цієї проблеми згущуються не тільки серед генералітету і адміралів, але також серед депутатів З'їзду Росії, більша половина яких не підтримує політики Єльцина. Проблема Чорноморської флотії обговорюється також на сесії ВР України.

В АМЕРИЦІ

БАРБАРА ФРЕНКЛІН, секретар Департаменту торгівлі, яка на це становище була призначена президентом Джорджем Бушем у грудні минулого року, заявила кореспондентам, що вже у першому місяці свого урядування почала працювати над полегшенням правил експорту та заплянувала цілковито зліквідувати експортну контролі над 11 родами виробів. Вона також сказала, що її новий план експортної політики для ЗСА розглядає Більшій Дім і вже на днях повинна б бути вирішена його доля. Схвалення цього плану в майбутньому могло б збільшити американський експорт до 3 біл. дол. річно в більшості до країн колишнього СССР.

ВІДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ тенісист, колишній світовий чемпіон Артур Еш сказав у середу, 8-го квітня, на пресовій конференції у Нью-Йорку, що він хворіє на АІДС. Він пояснив, що заражено його при переливі крові коли він у 1988 році проходив операцію мозку. При перевірці виявлено, що його дружина і дочка не є заражені. Однак він відразу підкреслює, що не думає кидати своєї громадської виховно-спортової діяльності серед молоді, хіба, що йому не дозволять.

МЕДИЧНІ ЕКСПЕРТИ заявили, що антигістаміни, ліки проти простуди, можуть бути більш шкідливими, як допоміжними, і тому пропонують їх забрати з продажу. Хоч антигістаміни є допоміжними у лікуванні алергій, вони не мають жодного впливу на лікування простуди, а в ЗСА річно покупок витрачають на них приблизно 1 біл. дол. Лікарі визнавали перед комісією Палати Репрезентативів, що докази про неефективність антигістамінів були вже відомі в ранніх 70-их роках. Аналітики запитують Управління харчів і ліків чому воно ще досі не заборонило продажу цих ліків.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до Фонду Відродження України — УНС, вступили від членів УНС до четверга, 9-го квітня, 10,987 чеків-дивідендів, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму 291,628.94

СВОБОДА

Український щоденник

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00

Для членів УНСоюзу \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Міністер України — про русофілство Америки

Поява на сторінці авторських статей „Нью Йорк Таймсу” з 8-го квітня 1992 р. статті віцепрем'єра й міністра народного господарства України Володимира Ланового — це приємна несподіванка. Це щось більше як тільки одна стаття в одній американській газеті. За своїм змістом — та стаття п. з. „Приїдьте до Києва — прислухайтесь до України” — це насправді акт обвинувачення проти американської закордонної політики, яка традиційно від часів царату і за Сталіна у добі Другої світової війни і Нікіта Хрущова, за Михайла Горбачова і тепер за Бориса Єльцина маніфестує свою прихильність Москві та легко-важно й із якимось закоріненим упередженням ставиться до неросійських народів Сходу Європи, у першій мірі до найбільшої з-посеред них України.

Загальновідомо, що „Нью Йорк Таймс” друкує куди частіше статті ворожі Україні, аніж їй прихильні. Рідко появляються там статті Збігнева Бжезінського чи проф. Романа Шпорлюка. Нам відомо, що редакція названого престижного американського щоденника не надруковувала ні однієї статті іншого українського професора американського університету, які спростовували надруковані там образливі виступи проти України. Не прийняти статтю урядового міністра України — не можна було. Треба подякувати Володимирові Лановому за той його чин — це насправді добре діло для добра України.

В. Лановий докоряє американській політичній верхівці, включно з американською великою пресою, що вона просто не контактується безпосередньо з Києвом, не розмовляє із ним і приймає за правду те, що приходить з Москви та що зроджується із проросійської психіки і політичної настанови — в користь Росії. Конкретно, автор вказує на несправедливий підхід Америки до проблеми стаціонарованої на Україні атомової зброї. Захід з Америкою проголосив допомогу Росії у висоті 24 мільйони доларів для стабілізації її, Росії, економіки, промовчавши інші східноєвропейські республіки з Україною включно. Америка раз-у-раз обурюється за план створення 400,000-ої армії України — забуваючи, що в Україні все це перебуває близько півтора-мільйонна армія колишньої ССРСР, яка є страшним економічним тягарем для України. Постанова армії України зменшити на одну третину колишню армію ССРСР. Американські керівники кола вбачають „націоналізм” у рішенні українського Уряду завести власну валюту, дармащо це невідхильна передумова оздоровлення економіки України та її переходу на систему вільного ринку. Стаття Володимира Ланового не є полемікою — це заява державного діяча, який розуміє, що не вільно переступати меж пристойної дискусії і не вільно породжувати враження, наче би Уряд України дійсно плыв у „фарватері” націоналізму. Член Уряду України кількартотно надкраслює, що Україна не має ніяких ворожих настанов проти Росії, а ставиться до Росії як до однієї з країн міжнародного світу, з якою прагне мирно співжити і співпрацювати.

Дуже сумно, що без уваги на визнання Америкою державності України і без уваги на призначення амбасадора ЗСА для України в особі американського дипломата українського роду, який плавно володіє українською мовою, все це в офіційних взаєминах ЗСА й України правда раз-у-раз спотикається на непорозуміннях. Якщо виступ Володимира Ланового спричинився би до ліквідації тих нещасних непорозумінь, то та стаття стала би історичним документом. Треба сподіватися, що недалеки відвідни генерала Константина Морозова у секретаря оборони Ричарда Чейні та відвідни президента Леоніда Кравчука у Білому Домі покладуть тверді основи під нормальні і корисні для обох сторін взаємини. Не російський абсолютизм в його білому чи червоному одязі, а національні держави, які поставили на базі права народів до самовизначення, а твердим фундаментом для новітньої демократії. Усі країни, які пережили 72-літнє володіння комунізму переходять зрозумілий період меншого чи більшого хаосу, меншого чи більшого психічного розгублення. Стаття В. Ланового є однією з наявних познак, що Україна змагає до визволення з тенет післяколоніального розгартіння.

Володимир Лановий своєю статтею добре прислухався Україні.

Другим важливим завданням пресового атташе є прихилити місцеву публічну опінію в користь своєї держави. Молода держава мусить мати це особливо на увазі, щоб, з'єднуючи собі чужу опінію, переконати її про свою тривистість, рацію існування, про свої спроможності. Мусить також протиставитись атакам ворожої пропаганди. Це дуже важливе для українських пресових атташе під сьогоднішню пору в наявності широкозакрасної антиукраїнської кампанії з боку Москви, яка, наче поліп, тисячними щупальцями намагаться паралізувати незалежність України й „заставити хавхлів корити Росії”. До її опитів належить здебільшого негативне наставлення засобів масової інформації. Заходу супроти України.

Таким затіям можна протиставити тільки офіційну українську інформацію чи то при нагоді закордонних поїздок державних осіб на форумі Організації Об'єднаних Націй, чи працюю дипломатичних станиць.

Методи пропаганди

У пропагандивній акції слід мати на увазі не тільки „що”, але і „як” — тобто не тільки її зміст, але й способи його подавання. Тому, кожний пропагандист повинен досконало

Іван Лесько

ПРОПАГАНДА, ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

II

знати історію, культурні надбання, економічний стан і спроможності своєї батьківщини та бездоганно визначитися в актуальній політичній ситуації. Він також мусить знати твердження й аргументи ворожої пропаганди, щоб кожноразом дати їй належну відсіч.

В очах широких мас пропаганда має призначення значення, нібито як засіб для обманювання публіки. Може й не зовсім неоправдано, коли брати до уваги методи комуністичної і нацистської пропаганди нашого століття. (Наприклад, Гітлер не тільки не цурався брехні, але й радив, щоб подавати її в таких велетенських розмірах, щоб нікому й на думку не прийшло, що це може бути неправда; большевики казали, що „грандіозна брехня”, згл. „масова неправда”, стає правдою, коли служить інтересам комунізму).

Натомість досвід учити, що ефективність пропаганди на довшу мету мусить базуватися на правді — на подаванні правдивих фактів і дійсного стану речей

Цю засаду обстоюють всі видатніші політики світу й досвідчені пропагандисти. (Наприклад, Лінкольн остерігав, що неможливо обдурювати всіх людей повсякчасно). Факти мають суттєве значення, бо, за словами одного американського сенатора — „справедливість базується не на емоції чи сантиментальному ентузіазмі, але випливає з правди, яка завжди виходить переможно”.

При цьому більше переконливо буває пропаганда тоді, коли не висловлює своїх думок прямо, але сугерує слухачам, що вони повинні думати. Самостійні висновки приймаються за свою власну правду. Коли вона спрямована на масову публіку, тоді повинна уживати якнайпростіших форм вислову і стилю.

А втім, добрий славі країни і користі її інтересів служать не так пропагандивні слова, як радше її фактичні досягнення на полі культури, науки, економіки тощо. Це мав на думці М. Драгоманов, коли казав, що нам треба заблестіти

наукою та ділами, щоб увесь світ на нас зглянувся. „Тоді й числитися з нами будуть”.

Е. Онацький завважує, що цікавість теперішнього світу можна викликати правдивим героїзмом, піднесенням непересічних емоцій. Самих тільки чужих симпатій замало. „Треба, щоб світ почав уважати нас реальною силою та брати її в рахунок”.

Під цим оглядом не аби яку вартість мають успіхи наших спортсменів на олімпійських змаганнях, наших шахістів, чи режисерів у фільмовій продукції, коли немає таких досягнень в літературі, мистецтві чи техніці.

Правдою є також, що коли бажало, щоб світ цікавився нами, мусимо цікавитись світом. („Як хочете, щоб чинили вам люди...”.) Ми повинні вивчати історію, культуру, політичні проблеми інших народів, нести поміч у їхніх стихійних нещастях. Не тільки висилати свої мистецькі ансамблі на закордонні виступи, але й запрошувати такі ж ансамблі, опери і солістів на гостинні виступи у нас та їх відвідувати.

Тоді зможемо запевнити собі належне місце у світовій спільноті націй та мати почуття її повноцінного члена.

Олександр Серафим

УКРАЇНА ПРИЙМАЄ ЗАКОРДОННІ ІНВЕСТИЦІЇ

були в зв'язку почерез свої банки з багатьма великими корпораціями світу, щоб приспівити західні інвестиції в Росії. Голдман Сакс не тільки має добру репутацію, а знає клієнтів і світову фінансову мережу, але також добрі контакти в Вашингтоні. Він зосереджує працю на деяких видах економіки. На першому місці є такі ділянки, які матимуть безпосередній вплив на добробут громадян. Друга ділянка має бути прибутком валюти. На третьому місці ставлять капіталовкладання у перебування існуючих заводів, щоб зробити їх більше ефективними. В цю категорію входить перетворення мілітарної промисловості на цивільну.

Інший спосіб притягання чужого капіталу є практичний, наприклад, Албанія. Її міністер закордонних справ, подорожував по ЗСА, щоб заохотити майбутніх клієнтів, даючи запевнення про ліберальні інвестиційні і власницькі закони і окремі ділянки господарства, де існує експертиза і які найкраще працюють. Албанія на цьому основує свою інвестиційну політику, а не на загальному ринку країни.

Не менше важливим для реклами є пригожий промисловий клімат країни. Західні фірми не спішають з інвестиціями в Україну, як і

могли б подорожувати до місць ринку збуту і запровадити відповідно апаратуру. Існує невідомість щодо здобуття ресурсів, взаємна залежність і брак проволу. Попередньо вживана система платити постачальникам розпалася.

Тут можна навести дещо з досвіду канадської фірми, яка відкрила спільне підприємство Вінтром з українською фірмою в місті Суми. На думку її президента, канадія українського походження, ситуація погіршала від часу підписання договору в 1989 році. Це спільне підприємство хоча існує понад два роки і продає їхні продукти, це не є правно зареєстроване. Президент фірми, Андрій Бригідир, вважає, що колишні республіки ССРСР ще не становлять ринку збуту, бо бракує головного елементу, що входить в дефініцію ринку, а саме валюти. Єдиний спосіб торгівлі, на його погляд, є виробляти частини західних спеціфікацій і їх експортувати на Захід. За працю платити працівникам валютою і тим самим спонукувати їх до праці. Це є одна з країн, де існують високоосвічені працівники, які працюють за низькими ставками. Згадана фірма має на 10 мільйонів доларів замовлень з чого могла задовільнити лише десятину. Головною причиною є брак сировини. Іншою причиною є істалація і обслуговування. Не має кваліфікованих осіб, які

Традиційні форми організації виробництва зазнали поразки. Торговельні і фінансові інституції зникли. Недосвідчені урядовці борються з великими труднощами, щоб виповнити порожнечу, яка постанала після розвалу імперії. Постачальники сировини до фабрик є в небезпечі. Вони продають те, що мають, на Захід за валюту. Банки, яким можна би довіряти, майже не існують. Не менше важним для західних спільників є фізичне оточення — відповідні бора, комунікація, вигідні готелі і т. п. Головні міста, управа міст, може причинитися до позитивного клімату, пропонуючи можливості для розвитку бюрових будинків і готелів. Частим наріканням є брак добре означених відповідалностей, хто має право затверджувати чужі інвестиції? Тому, що комуністичний уряд не визнавав приватної власності, ще й тепер не має до неї пошани. Це наставлення вимагає змін і в цьому напрямі потрібно вести відповідну політику широким публічним вихованням. Тому, що Компартія і її накази мали респект, було практиковано шахрайство. Ця практика мусить змінитися, бо її не толеруватимуть західні ділові особи.

У дальшому була мова про велике обдарування св. п. Л. Савойки, яка знала 11 мов. Працюючи вона покінчила високої студії соціології й психології, вивчила еміграційне право до цієї міри, що розмірно швидко стала президентом ньюйоркського Генерального комітету для імміграції та дорадником комісарів ЗСА для справ імміграції й натуралізації. Словами „30 літ вона відчиняє двері до Америки для тих, що бажать тут розпочати нове життя” — кінчиться вручена новому доктору почесна грамота.

Відповідником цієї високої й рідкої почеси американського університетського світу стало в українській спільноті членство покійної у нашої українській науковій, столітній установі — Науковому Товаристві ім. Шевченка, щедрим членом якого була св. п. Лідія Савойка.

„Л. Савойка — відчинені двері в Америку”

В 1985 році посадинок Нью Йорку Едвард Кач започаткував щорічне призначення для винятково заслужених для міста 15-ти новоприбулих громадян. Грамоту пропонував окремий посадинок призначений етнічний комітет. Хоча в комітеті посадинок немає представника української громади, вже в першому році постанови цього комітету отримала відзначення св. п. Лідія Савойка. У грамоті з візерунком Статуї Свободи і з підписом посадинок зазначено, що д-р Лідія Савойка одержала грамоту „за виняткові заслуги для громади й за поліпшення якості життя в нашому місті”. В окремому письмі підкреслено, що Л. Савойка є директором Імміграційної дорадчої служби у ЗСА, лідером української громади міста та останньо була номінована президентом ньюйоркського Генерально-

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про доброту і виrozumіння

Із неспокоєм слухаємо тепер розповіді приїжджих з України — тих, хто був на відвідинах і обсервував там життя свіжими очима як і постійних мешканців, що так чи інакше завважують зміни в некорист. Тут маємо на думці не великі чи малі політичні події, не армію чи Чорноморську флоту, питання яких так часто повторяться в сторінках преси і в дискусіях політичних чинників і навіть не економічні невідрадні обставини, а просто щоденне співжиття поміж людьми під будь-яким оглядом.

І саме ці щоденні стосунки тепер стають в Україні проблемою, бо якось люди не можуть з собою співжити у згоді та, як кажуть очевидці, один одного втопив би у ложці води. Злоба, крика, анонімні доноси, шукання у другому видуваннях і справжніх хиб та висування їх на перший план, — стає щоденним явищем, яким мешканці взаємно затривають собі і так важке життя із усіми його ускладненнями побутового порядку.

Розуміється, саме ці побутові труднощі можуть бути однією з причин загального невдоволення, зависти, підозри та того, що „людина людини стає вовком”. Як можна вичікувати доброзичливості, погідності настрою чи взаємної вибачливості, коли кожний на дрібничка щоденного життя вимагає величезного зусилля. Як може не доходити до щоденних родинних конфліктів, коли кожен мусить вистояти за жмінкою харчі, як після праці доводиться ще виконувати ряд інших обов'язків, яких не можна не врахувати на один од-ного потреби і навіть не думає вказати йому хоча крихітку доброго серця.

Але хоча все це самозрозуміле, завважуємо, О-КА

З ЛИСТА ЗІ ЛЬВОВА

„...Дуже зросла злочинність, грабунки, панує безкарність, впало виробництво товарів, склепи порожні (крім продуктів). Ціни шалено зросли і ошадності багатьох років втратили вартість, а зупинити не видно. Ми часом після огляду порожніх склепів згадуємо, які то вживали речі наша тета в ЗСА висилає до Бразилії і кажемо, сміючись, що не маємо такого статусу на папки з вживаними речами. А тим часом при загальному дефіциті на все збагачуються працівники торгівлі, спекулянти та спритні діячі. Хоча б такий приклад. Наша тета Х. П. з Філадельфії через посередництво якогось торгово-комерційного цен-

тру, що знаходиться в Колонії, а в Америці має свого представника, оплатила продуктову пачку. Ми отримали пачку з продуктами, які закуплені в наших skleпах за рублі, які я можу сам собі купити без особливих труднощів і вартість пачки в перерахунку на доларів приблизно 6—7 доларів. Ми вдячні теті Х. за шире бажання допомогти нам, але ми були шоковані діями тих посередників, мабуть у виживаних сорочках, які роблять такі „послуги”... Мабуть хтось в Америці збирає долари, а його родич в Колонії видає рублі і таким чином робить добро для своєї кишені. Це така невеличка „реклама” для по-дібних добродіїв...”

го імміграційного комітету, який об'єднує тридцять відповідних організацій.

Посадинок Нью Йорку подав також важливі факти з біографії Лідії, а саме її походження з Дрогобича в Україні, студії, особливі мовні здібності, які допомагали їй опанувати 11 мов та, що вона є членом Допоміжного федерального комітету для справ Імміграції і Натуралізації. Дуже прихильну згадку про Л. Савойку закінчує Е. Кач словами: „Лідія Савойка на протязі тридцяти років була відчиненими дверима в Америку тим, які бажать розпочати тут нове життя”.

„Амбасадор доброї волі” — спеціальний фонд Л. Савойки

З ранніх років свого перебування в Америці, св. п. Л. Савойка з окремою увагою втручалася зв'язок з українським Інститутом Америки, де була довготривалим членом управи, а останньо його віцепрезидентом. Інститут, який приміщується у репрезентативному, архітектурно історичному домі у Манггтані, набутий добродієм української ньюйоркської громади св. п. Василем Джусом був і є найбільш відповідним для збереження й скріплення української позиції у семимільйоновому місті, і як мріяв фундатор, колись стане домом офіційної репрезентації вільної України.

Наміри св. п. В. Джуса теж захопили Л. Савойку, яка щоді відновити цей дім зайнялася здобуттям фондів. Одним із засобів для цього було утворення Спеціального Фонду Л. Савойки. Мав його започаткувати бенкет у честь Лідії, який відбувся з участю конгресмена Біла Гріна й під (Закінчення на стор. 3)

Д-р Ярослав Падюх

ПАНІ З ЛЯМПОЮ

(Чотири картини з життя св. п. Лідії Савойки)

„Її почесально називали Об'єднаними Націями. Люди з усіх сторін світу, розмовляючи різними мовами, сидять один біля одного. Різниця расові, соціального статусу і звичаїв-об'єднані спільною гуманністю. Ці люди не дипломати. Вони — бідні емігранти з Латинської Америки, Караїбських островів, Середнього Сходу, Європи і Азії — всі вони, на цьому новому „Острові Еліс”, на 17-му поверсі канцелярії Американської католицької конференції, присвяченої імміграційній службі, тут у середині Нью Йорку, терпеливо чекають на Лідію Савойку, голову Імміграційної служби, „Lady With the Lamp” — „Пані з лампою”.

Цими зворушливими словами, які пригадують нам наше скитання з-перед півсторіччя й наші важкі переживання перших років перебування на цьому нелегкому американському суходолі, розпочалася розповідь про нового почесного члена відомого Ньюоршельського Каледжу — сьогодні вже покійну Лідію Савойку.

Розповідь відбулася у 1982 році при нагоді вручення св. п. Лідії диплому почесного доктора права від одного з найстаріших американських каледжів. Почесть, що їй надано збільшило те, що разом з нею іменовано почесним членом президента передового світового Єдського університету, А. Б. Дзіяматті.

Вліті 1990 року у З'єднаних Штатах Америки побував тоді ще маловідомий київський кінорежисер Олександр Янчук. На його творчому доробку був лише один фільм — 40-хвилинна стрічка „В далеку путь” за сценарієм Аркадія Висоцького, яку Олександр Янчук зразу ж після закінчення кінофакультету Київського інституту театрального мистецтва ім. Карпенка-Карого.

Критики прихильно відгукнулися на дебют молодого кінорежисера. Це відкривало йому шлях у велике і складне мистецтво.

Якось Олександр запросив до себе Юрія Іллєнка — відомий український кінорежисер, який очолює творче об'єднання „Земля”, створене при кіностудії ім. Олександра Довженка.

— Чи не хотів би ти перейти працювати в наше об'єднання? — почав Ю. Іллєнка. — Недавно я ще раз бачив твою стрічку „В далеку путь”. Скажу прямо: сподобалася! Вважаю, що пора б тобі взятися за солідну річ. Подумай...

Переконали Ю. Іллєнка не треба було. Він і сам розумів, що „Земля” — об'єднання, яке створює художні фільми і саме тут для творчої праці — край непочатий. Та й хто з молодих письменників, композиторів, мистців не мріє про нові повісті чи романи, симфонії чи опери, про нові кінофільми? Хто не хоче, щоб про нього заговорили на батьківщині, в інших країнах? Мріяв про новий фільм О. Янчук. Про фільм, створений самостійно. Мав він для цього всі підстави: за плечима — п'ять років праці помічником режисера на кіностудії ім. О. Довженка.

— Що тут довго думати... Хіба можна відмовитися від такої пропозиції! — радісно відповів Олександр.

Тоді, як кажуть, в добру путь! Ось п'ять сценаріїв. Нав'язувати не буду — вибирай, що сподобається, до чого душа лежить. — І Юрій Іллєнка показав на стос машинописних аркушів, що лежали на столі. На одному з них Олександр прочитав: „Го-

„...ЩОБ ТЕМРЯВА БІЛЬШЕ НЕ ПОВЕРНУЛАСЯ”

На першому Всеукраїнському кінофестивалі в листопаді 1991 року після одержання дипломів за фільм „Голод-33” (зліва): режисер-постановник О. Янчук, артист М. Коваль, автори сценарію С. Дяченко та Л. Танюк.

(Фото: В. Артюшенко)

лод-33”, а нижче — „Сценарій Сергія Дяченка”. Мине нецілих два роки, і Олександр, згадуючи про розмову з Іллєнком, каже: „У моїй творчості дуже велику роль відіграє інтуїція. Вона й підказала мені після прочитання сценарію С. Дяченка, що це мій матеріал. Внутрішній голос мені сказав: „Ти повинен це зняти”. Потім ми майже переписали сценарій і в цьому велику допомогу надав Лесь Танюк, який є співавтором С. Дяченка”.

Тема Великого голоду, штучно створеного Московією, була новою не лише для Олександра Янчука. Досі у світовому кінематографі про Голод на Україні був створений лише один документальний фільм — „Жнива розпачу” Слава Новиченко. І то на Заході, у ЗСА. На Україні за роки панування комуністичного режиму ця тема була забороною, і ніхто з письменників, істориків чи кіномистців навіть подумати не міг, щоб написати чи nakрутити фільм про цю трагедію нашого народу. Найменші натяки на голод цензура нещадно викреслювала. Так було, наприклад, з романом Михайла Стелмаха „Чотири броди”. Пишучи про життя українського се-

ла після Жовтневої революції, письменник не міг не згадати хоч кількома штрихами про голод 1932—33 років і що цей фільм повинен бути всенародним, тобто створений народом, а тому просило, щоб кожний пожертвував на нього і карбованець — цінну свічку. Незабаром було зібрано 1.3 млн. крб. В Америці О. Янчук відвідав український Гарвард, порився там в архівах, розмовляв з особами, які пережили голод, декілька разів побував у редакції газети „Свобода”, у головного редактора Українського Народного Союзу Уляни Дячук. І справа закрутилася: „Свобода” написала про О. Янчука і його задум, кредитівка „Самопоміч” в Нью-Йорку відкрила конто на датки від жертводавців, молодому режисерові дали можливість виступити на Конвенції УНС, що саме тоді відбувалася в Балтиморі, і розповіді про свої проблеми. Велику користь принесла і зустріч з письменником Василем Баркою — автором повісті „Жовтий князь”. Після розмови з В. Баркою Олександр по-новому збагнув усю трагедію українського народу і зрозумів: в основу картини треба покласти „Жовтого князя”. Довелося переробляти сце-

нарії.

Повернувшись з Америки, О. Янчук з головою поринув у працю. „Я відчував дуже велику відповідальність, коли приступав до роботи над фільмом”, — розповідає кінорежисер. — Навіть виникло побоювання, а чи вистачить енергії, чи зможу „підняти” цю тему, грандіозну не тільки за масштабами, а й трагедійністю. Але коли я заглибився в матеріал, пройнявся ним, у мене поступово почала кристалізуватися концепція, яка й почала формувати картину „одягати” її в „плоть і кров”. І фільм почав оживати — я вслухався в його ритм, відчув дихання, — він почав вести мене за собою”.

І ось два роки праці позаду. Фільм готовий і виїжджає на екрани. Спочатку його показала українська телебачення 30-го листопада, день перед референдумом. 35 мільйонів глядачів побачили тоді „Голод-33”. Багато з них мали слабе уявлення про цю трагедію. Безперечно, фільм також зробив свою справу: чимало тих, які все ще вагалися, зрозуміли, що їм не по дорозі з таким кривавим режимом, що Советський Союз — це голод, смерть мільйонів людей, це справжня „імперія зла”, як влучно назвав її колишній американський президент Рональд Реген.

Фільм „Голод-33” — це мій особистий вклад в успіх референдуму”, — з гордістю сказав О. Янчук у Києві кореспондентів газети „Нью Йорк Таймс”, яка написала про фільм. А ще перед тим, на початку листопада, на першому Всеукраїнському кінофестивалі в Києві „Голод-33” одержав головну нагороду за кращий фільм. У грудні минулого року О. Янчук знову приїхав до ЗСА. Він привіз 12 роликів свого фільму, щоб показати його на Заході як українця, який допоміг йому матеріально і морально, так і американцям, перед якими преса тих далеких років теж приховувала всю правду. Кінорежисер побував у Чикаго, Лос-Анджелесі, Бостоні, Міннеаполісі, у

Д-рові П. Пундієві — 70 років

Так, нашому колезі в Чикаго — добре відомому для читачів нашої газети з його хронікальних дописів на тему української лікарської діаспори — докторові Павлові Пундієві 14-го квітня ц. р. сповнюється 70 років його трудової діяльності. Його життя і діяльність є кращим прикладом того, що навіть опинившись, здавалося б, в несприятливих умовах існування, при сильному бажанні здійснити свою мету людина скоріше чи пізніше таки може досягти свого. А тим більше в тому випадку, коли бажанням такої людини є не тільки забезпечення свого власного добробуту, але також принесення користі для своєї спільноти.

І тому, народившись 14-го квітня 1922 року в Косові (повіт Чортків) в середньозаможній селянській родині, молодий Павло Пундієв, подібно до свого енергійного та працьовитого батька, так само не дарма і не втрачав жодної можливості, аби тільки дійти до обраної мети. Патрістичне оточення, дисципліна і добре виховання в станицькій гімназії — все це мало дуже позитивне значення для молодого юнака, бажання якого було якнайбільше здобути знання і завдяки цьому якнайкраще прислужитися своєму народові. Зокрема, в гуртожитку кожного тижня студенти мали змогу слухати добрі лекції з історії України, які польська окупаційна влада забороняла в українській державній гімназії. „Тут пройшли мої найкращі гімназійні роки”, — згадує він у своїх спогадах.

„З приходу більшовиків на західно-українські землі у 1939 році згадує д-р Пундієв, — все змінилось. Священника, який нами опікувався, і монахи, які нам дуже смачно варили і пекли, нові окупанти вигнали... Директором вже перейменованої гімназії на середню школу став син Івана Франка — проф. Тарас Франко, який почав нас вчити... російську мову. А в 1940 році нас звідтам зовсім вигнали, примістиши в кількох залах будинку десятирічки. Хоч тоді ще не було війни, але ми вже напівголодували... У 1942 року після закінчення чортківської гімназії Павло записується в медичні студії у Львові, де починається його цілком нова сторінка життя. На жаль, та львівська „світла сторінка”, як він пише, не довго тривала, бо на весні 1944 року він змушений був тікати перед загрозною московсько-більшовицькою навали. Тільки 1949 року, вже опинившись на скитальщині в Німеччині, здійснюється його заповітна мрія — він успішно закінчує в Ерлангені медичні студії і здобуває лікарський диплом. Не зважаючи на те, що в його родині в той час вже „появилася” третя дитина — син Андрій (нар. 1947 року). Не легко то було, але завдяки своєму щасливому подружжю, точніше — завдяки своїй дружині Дарці (на жаль, недавно відійшла вже у вічність) всі труднощі вдалося перебороти.

Але й тут, опинившись на вільній землі Вашингтона, спочатку не легким було життя для молодого лікаря та його родини. Бо пішовши шукати праці в університетському шпиталі в Вільямсвілі (Коннектикут), йому „дипломатично” сказали, що „наразі” не мають місця, його можуть прийняти на працю до кухні... „І так я став у кухні горшки мити, — згадує д-р Пундієв. — Мию їх, мию і піт з лица стираю...” Але довго це не тривало: через два тижні його прийняли на резиденцію та „гавз фізишину” (домашнього лікаря) в шпиталі на Лонг-Айленді. Потім — праця в Юніті шпиталі в Брукліні і, нарешті, щаслива задача американських медичних іспитів в Чикаго на весні 1953 року. Маною в руках американський дозвіл (ліцен-

Д-р П. Пундієв

зію) лікарську практику, д-р Пундієв згодом без особливих труднощів був прийнятий на працю залізничного лікаря при Пенсильванській залізниці в Чикаго, де він працював аж до часу відходу на емеритусу.

Але здобуття фаху лікаря і багаторічна праця в улюбленій ділянці є лише частиною особистих досягнень д-ра Павла Пундієва. Другою і не в меншій мірі важливою частиною його досягнень є його громадська праця на ниві української бібліографії, довголітнього архівару УЛТПА та публіциста. Великою його заслугою не тільки перед Українським Лікарським Товариством, але також перед українською спільнотою загалом є те, що він, як редактор і видавець, вперше в історії української медицини серйозно зайнявся справою збереження документації щодо діяльності українських лікарських товариств та організацій. Ставши „архіваріусом” УЛТПА, д-р Пундієв не тільки впорядковував медичний архів та бібліотеку товариства, але з під його редакції вже вийшло 13 люксово виданих великого розміру збірників, присвячених діяльності визначних українських лікарів, або іншим подіям чи темам минулого, тісно пов'язаних з проблемами охорони здоров'я українського народу. Крім того, з під його редакції вийшли в світ такі праці, як „25-ліття УЛТ і Медична Громада у Львові” та збірка біографічних статей проф. д-ра Маріана Панчишина з нагоди 100-річчя його народження.

Крім видавничо-редакторської праці, наш шановний ювіляр займається також активною публіцистичною діяльністю, в чому вже могли переконатися також читачі нашої газети. Як доречно зазначив свого часу д-р Роман Осінчук, „д-р Пундієв любить і цінить книжку й історію лікарського руху та української медицини, вивчає різні статті на цю тему, упорядковує їх і розроблює Архів — бібліотеку нашого товариства” („Лік. Вісник” ч. 101, 1981). „З усіх творів, які вийшли за час перебування д-ра П. Пундієва на становищі архіваря та скарбника УЛТПА, — пише наш заслужений сеньйор публіцистики та громадсько-політичний діяч Іван Кедрин, — видно подивудігну відданість цього лікаря-громадянина архівно-медичній справі... Праця д-ра Павла Пундієва варта найбільшого признання і заохоти” („Свобода”, 11-го лютого 1983).

„Українське Лікарське Товариство Північної Америки”, — пише М. Б. в „Свободі” за 16-го жовтня 1985 р., — напевно задоволене, що має такого „архіваря”, хоч на ділі він є щось більше: він — історик українського лікарського руху, що дуже цінне, бо треба записати в історію ролі також українських лікарів у наших національних змаганнях”.

Не в меншій мірі високу оцінку праці д-ра Пундієва подає свого часу — письменник і публіцист з Чикаго Юрко Степовий (вже не живе). У статті „Д-р Павло Пундієв — гордість лікарського товариства в ЗСА” (газ. „Українське Життя” за 1-го травня 1988 року) він

(Закінчення на стор. 4)

Кадр з фільму „Голод-33”.

(Фото: Тая Д'Авіньйон)

Після зустрічі з режисером в Українському Народному Домі (зліва): С. Стахів, Р. Данилюк, О. Янчук, А. Ластовецький та В. Бачинська.

Пані з лампою

(Закінчення зі стор. 2)

патронатом кардинала Касарієго й Аверела Гарримана та численної знаті Нью-Йорку й околиці. Бенкет відбувся 24-го жовтня 1982 року й приніс чималий прибуток. Але ця акція й досі задум покійної ще не реалізовано. Покищо цей дім Інституту часто вітає мистців та політичних діячів України. А мрія св. п. Л. Савойки ще чекає на реалізацію, хоч на жаль, вона вже нею не буде радуватися.

Л. Савойка — світський монах чину Францісканів

На відміну Українській Католицькій Церкві, західна Церква має право включити до мужеського монашого чину також жінок. Цей середньовічний звичай зберігся досі. Світська людина обох статей може, стати монахом й користати з усіх монашеских прав, зберігаючи один обов'язок: продовжувати глибокохристиянське життя. Удільнення такого привілею вимагає відома Риму й місцевому зверхнику Церкви.

Не всі знають, що покійна Ліда Савойка стала 29-го червня 1987 року монахом Францісканського Чину,

званого „Ордер оф Фрайр Майнор”. Її інвестура відбулася у церкві Францісканського Чину у Нью-Йорку, за відомим ньюйоркського кардинала.

Порядком інвестури надруковано в окремій брошурі, за яким відбувся приписаний обряд. Після слова брата Альбана Монтеяні, який проводить церемонією обряду, Ліда дістала чернечу рясу, шнурок з традиційними вузлами — гудзами й хрест із Розп'яттям. Брат Альбан закликав нового монаха чи радше монахиню „йти в мирі й служити Богові”. Відтак з'ясував підстави, які дали основу до номінації нового члена Чину, а саме довголітню віддану працю св. п. Ліди Савойки для добра меншого брата — битих долею імгрантів, їхнє заступництво перед урядами та допомогою у влаштуванні нового життя, часто полегшену з власною жертвою й трудами.

В описаний відправі взяли участь численні громадяни й священники обох наших церков, о. П. Пащак, парох св. Юра, та уже сьогодні покійний о. І. Ткачук, парох сусідньої православної парафії. Обоє наших священників вітали оо. Францісканів вийняткову щиро.

Похорон св. п. Ліди ове відбувся за її прадідним обрядом. Чи сподівалися оо. Франціскани чогось іншого?

Подані картини з життя покійної не вичерпують ні її життєпису, ні заслуг для своєї громади, які повертались до неї і зберігатиме вдячну пам'ять про свою добре заслужену громадянську.

Це тільки чотири картини многогранного життя цієї вийнятової жінки. Тепло її серця та кожночасна її прихильна відповідь на прохання були тим світлом, що прояснювало життя численним, битим долею імгрантам. Відсутність її відчуваємо. Хочеться, однак вірити, що навіть із засвітів вона не покине піклуватися потребуючими.

У ЧЕРГОВУ РІЧНИЦЮ трагедії Чорнобиля, 26-го квітня, українці, захисники природи, проведуть в Гельсінкі мітинг пам'яті жертв цієї катастрофи. Мітинг відбувається в рамках численних заходів і дискусій щодо проблеми роззброєння і охорони довкілля. Організує його Загальноукраїнський громадянський комітет сприяння Конференції з питань безпеки і співробітництва в Європі.

В НЕДІЛЮ, 5-ГО КВІТНЯ, у Львові на площі перед Оперним театром відбувся масовий мітинг протесту проти призначення на посади представника президента у Львівщині і керівників трьох районів області колишніх комуністів.

В ПАРИЖІ СУДЯТЬ Фауда Алі Салеха, керівника терористичної групи, діяльність якої спрямовувалася фундаменталістським об'єднанням Гезболла. 33-річний Салех обвинувачується в організації багатьох вибухів, у виліті яких 15 осіб загинуло і 303 дістали поранення. На суді Салех заявив, що його ім'я означає „смерть для Заходу” і що він ставив перед собою мету „знищення білої раси”.

СУДОВЕ РІШЕННЯ, що головні політичні партії в ЗСА мусять пристосуватися до закону громадських прав, ще сильніше підкреслено у вівторок, 7-го квітня, коли федеральний суддя наказав Урядові впернитися, що ці політичні партії не дискримінують своїх членів, вибираючи делегатів на свої крайові конвенції. Суддя Чарлз Річардс пояснив, що закон про громадські права з 1964 року покриває також і вибір делегатів тому, що вони отримують великі суми громадських фондів на переведення своїх конвенцій.

Для вигоди читачів, які бажать писати листи до Білого Дому, чи до Державного департаменту ЗСА, подаємо адреси:

The President The White House Washington, D.C. 20500	Department of State Mr. James Baker, Secr. 2201 C St. N.W. Washington, D.C. 20520
--	--

Люфтганза пропонує нову лінію обслуги до Києва.

Нова можливість сполучення з Києвом з'являється завдяки безпосередньому лету до Франкфурту із 13-ти американських летовищ, в тому числі із Нью Йорку і Чикаго. З нагоди відкриття цієї лінії, при поворотній дорозі із Києва, до 30-го квітня Люфтганза подарує Вам і Вашому супутникові безкоштовно одну ніч із сніданком в одному із готелів біля летовища у Франкфурті. Скористуватися цим можуть також особи, які купили квитки у ЗСА. Люфтганза має великий вибір доступних цін. За інформаціями та в справах замовлень просимо звертатися до Люфтганзи, або свого подорожного агентства.

Lufthansa

Люфтганза бере участь в програмі миль з лініями Юнайтед, Дельта, Юсейр і Континенталь.

Lufthansa, 750 Lexington Ave., One World Trade Center (Lobby), New York, N.Y. 10022 John Hancock Center, 875 N. Michigan Ave., Suite 3020, Chicago, IL 60611 1-800-645-3880.

Д-рові П. Пундієві...

Закінчення зі стор. 3

писав: „Він (д-р Пундій — ЮМ) протягом тридцяти років уважно й пильно стежить за вироснуванням молодих українських кадрів, подаючи свої дописи про кожного професіоналіста в багатьох українських органах. Він пильно стежить і популяризує молодих українських лікарів, заохочуючи нашу молоддь до цього шляхетного фаху”.

До вищеподаного треба ще додати, що тепер наші ювіляти працює також над капітальним біо-бібліографічним довідником „Визначні українські лікарі Західної України та діаспори”. Вже багато років він працює над цією книгою і є всі підстави сподіватися,

що незабаром вона буде закінчена і передана до друку.

Нарешті, відзначаючи своє славне 70-ти річчя, д-р П. Пундій з повним правом може бути гордим із ще одного свого великого досягнення, здобутого, як то кажуть, у своїй „життєвій кар’єрі” — він є батьком не одного чи двох, але аж чотирьох лікарів! Всі діти — Йосиф (Осько), Христя, Андрій та Лариса успішно позакінчували медичні студії і тепер працюють за своїм фахом. Bravo, дорогий колего! І це сталося не зважаючи на те, що, як відомо, медичні студії в ЗСА належать до найдорожчих студій. Побажаємо йому ще багато років життя, доброго здоров’я і здійснення всіх творчих задумів!

Д-р Юліан Мовчан

ГУБЕРНАТОР БІЛЛ КЛІНТОН, передовий кандидат на демократичного номіната у президентських виборах, який за твердженнями кореспондентів засобів масової інформації прокашляв передвиборчу кампанію у Нью Гемшир, проскреготів у Ілліной та прохрипів у Нью Йорку такі мусів підкоритися наказові свого лікаря та зовсім замовкнути на якийсь час. У середу, 8-го квітня, Б. Клінтон повернувся до Літл Рок Арк., де йому дозволено тільки читати і роздумувати.

OKSANA INT'L:

найкращий сервіс в ЧИКАГО!

Висилка пачок з різноманітностями, доларів, відео та побутової техніки до України.

1045 N. WESTERN AVENUE, Chicago, IL 60622 TEL: (312) 489-9225

Якщо Ви зацікавлені допомогти родині добрими харчами, зверніться до нас, ми допоможемо Вам вислати ПАЧКУ-ГІГАНТ!

1 шинка консервована	6 x 1 Lb	15 оливки	1 Lb
2 ковбаса вуджена	3 Lb	16 томатна паста	2 Lb
3 м'ясо спідниково	3 x 12 OZ	17 приправа до супу	13 OZ
4 парівки зі свинини	1 Lb	18 суша сметана	2 Lb
5 сардини	3 x 1 Lb	19 рідкий шоколад	15 Lb
6 курячі бульйони	4.5 Lb	20 пулзники	2 Lb
7 макарони	5 Lb	21 кава	25 Lb
8 олія	1 Gal	22 какао	25 Lb
9 жир Кріско	6 Lb	23 чай	1 Lb
10 зелений горошок	2 Lb	24 цукор-пудра	2 Lb
11 сушена фасоль	2 Lb	25 тістечка	3 Lb
12 перець чорний	1 Lb	26 горіхове масло	25 Lb
13 риж	20 Lb	27 жувальні гумки	1 Lb
14 гірчиця	1 Lb OR OZ		

Подача чиста вага продуктів, без врахування опалювання.

Вартість пачки враховує доставлення до відборця, кошт продуктів, забезпечення на повну вартість.

Загальна вага - 105 фунтів. Вартість - \$ 225.00

TEL: (908) 925-0717

OKSANA INT'L TRADE, INC.
1111 E. Elizabeth Ave., Linden, NJ 07036

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N. Y. 10276

ТАКА Компанія
FURNITURE STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА ВЕЛИКДЕНІ! Вже маємо: чудові писанки, святочні картки, прибори для писання писанок, і інше.

МОЖНА НАБУТИ З КИЄВА І ЛЬВОВА

Т О Р
Q U A L I T Y

- ВІДЕО СТРИЧКИ VHS
- ПЛАТІВКИ
- КАСЕТИ
- низькі ціни

НОВЕ ВІДЕО
APON-1991
ПРОГОЛОШЕННЯ
НЕЗАЛЕЖНОЇ
УКРАЇНИ

Пишіть по дарові каталоги.
APON RECORD CO.
P.O. Box 3082 Steynow
Long Island City, N.Y. 11103
718-721-5599

Київські студенти гратимуть проти футболістів Ратгерс

Піскавей, Н. Дж. (О. Твардовський) — Тут в четвер, 16-го квітня, на стадіоні університету Ратгерс Нью Бранзвик, відбудуться міжнародні футбольні змагання між київськими студентами-футболістами Інституту Фізичної Культури із студентською дружиною університету Ратгерс.

Цими змаганнями в Нью Джерзі українські студенти-футболісти розпочнуть своє турне в ЗСА, в часі якого відбудуть серію ігор із студентськими дружинами в різних стейтах, як теж з футболістами УСО „Три-зуб” у Філадельфії, який спонсорує це турне.

Інформуючи редактора „Спортивних Вістей”, „Свободи” про змагання, Баб Різзо, відомий тренер дружини Ратгерс сказав: „Матимемо щастя й приємність змагатися в цій міжнародній зустрічі на стадіоні Ратгерс. Сподіємося ця гра з київськими студентами-футболістами буде для нас доброю лекцією, в якій ми набудемо більше досвіду і головно буде приємним культурним обміном”.

В усіх справах щодо цих змагань слід звертатися до Джана Бейсера на число тел. (908) 932-4200.

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ

ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ

ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ

ЗАСТРИКИ COLLAGEN ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК

JIM BARAL, M.D.

ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South
New York, N.Y.
(bet. B'way & 7th Ave.)
Medicare приймається.
Пацієнтів приймається тільки за домовленістю.

Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ШЦІРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбургу, та інших

ВІДОМА СОПІДНА ФІРМА

Cypress Hills Monuments

Власник — українець **ВОЛОДИМИР БІЛАНСЬКИЙ**, **ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА** К. М. КАРДОВИЧ
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332

Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 до 5 по пол., неділю від 10 до 4 по пол. На бажання і для вигоди клієнтів радо заведемо до Вашого дому з проєктами й порадами.

Continental Venture Trading, Inc.

6333 N. Milwaukee Ave., Suite 105, Chicago, Ill. 60646, U.S.A.
Tel.: (312) 763-6944, (312) 774-1919, (708) 823-2349

ХАРЧЕВІ ПАЧКИ В УКРАЇНУ ТА БІЛОРУСІЮ
Достава до 4 тижнів

ПАЧКА 1

10 lb. — Шинка	8 lb. — Риж
3 lb. — М'ясо каналкове	5 lb. — Мука
3 lb. 12 oz. — Саламі	10 lb. — Крупа гречана
4 lb. — Молоко в порошок	8 oz. — Кава розчинна
3 lb. — Жир, Кріско	2 lb. — Какао
96 fl. oz. — Олія	2 lb. — Горошок зелений
8 lb. — Макарони	200 пак. — Чай
2 lb. — Майонез	

Вага без упакування 69 lb. Ціна з доставою \$200.00

ПАЧКА 2

Включає товари з пачки 1 плюс сигарети "Winston" або "Marlboro" 30. Вага без упакування 71 lb. Ціна з доставою \$242.00

ПАЧКА 3

10 lb. — Цукор	1.5 lb. — Шоколадовий сироп
10 lb. — Мука	3 lb. — Молоко конденсоване
3 lb. — Маргарина	.5 lb. — Перець
3 lb. — Родзинки	3 lb. — Яблучний джем
3 lb. — Мак	2 lb. — Персики в сиропі
3 lb. — Печиво	4 lb. — Манка „Фарина”
2 lb. — Халва	4 кус. — Мило купальне
2 lb. — Шоколад	2 lb. 2 oz. — Віссяна крупа

Вага без упакування 53 lb. Ціна з доставою \$150.00

ПАЧКА 4

Включає товари з пачки 3 плюс сигарети "Winston" або "Marlboro" 60 пачок. Ціна з доставою \$230.00

Нові авта, меблі, пересилка грошей, нові та вживані речі \$1.60 за фунт, доставка гарантована за 6 тижнів.

Пачки та замовлення приймаємо на адресу:
5509 N. Menard, Chicago, Ill. 60630. Tel.: (312) 763-6944

ECONOMY AIR FARES TO UKRAINE:

New York/Kiev or Lviv \$355 (one way)
\$729 (round trip)

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, Suite 1211
New York, N.Y. 10107
Tel.: (212) 541-5707

МАЄМО НА СКЛАДІ НОВИЙ ЗБІРНИК

НАРИС ІСТОРІЇ КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ В ТОРОНТО

У ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТІАНСТВА НА УКРАЇНІ
СТОЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ
І П'ЯТДЕСЯТИРІЧЧЯ ВІДЛІКУ КУК В ТОРОНТО

Редактор Василь Дідюк

Видання Конгресу Українців Канади в Торонто, 1991, друком Бескид Графікс, стор. 589. Тверда обкладинка, ціна 40.00 дол.

Можна набувати у книгарні Свободи.
Мешканці стейту Нью Джерзі зобов'язані доплатити до ціни 7% податку.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕОДОР ВОЛЯР член УНС Відділу 94-го Т-ва ім. Маркіана Шашкевича в Гемтремку, Миш. помер 14-го лютого 1992 р. на 69-му році життя. Нар. 6-го лютого 1923 року. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку дружину Гретель, синів Геррі й Івана та дочку Маріанну. Похорон відбувся на цвинтарі Воскресіння, в Мт. Клеменс, Миш. Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Татарська, сєкр.

ДАНИЛО КРОЧАК член УНС Відділу 204-го в Нью Йорку, Н.Й. помер 2-го березня 1992 року на 69-му році життя. Нар. 15-го січня 1923 року у Вест Істон, Па. Членом УНС став 1981 року. Залишив у смутку дружину Марію, синів Михайла, дочку Дєбру і вуйка Сема. Похорон відбувся 5-го березня 1991 року на цвинтарі Калвертон Нешенел в Калвертон, Н.Й. Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ДМИТРО КОРЕЙКО член УНС Відділу 94-го Т-ва ім. Маркіана Шашкевича в Гемтремку, Н.Й. помер 17-го січня 1992 року на 96-му році життя. Нар. 1896 року на Україні. Залишив у смутку дружину Анастасію і сина Миколу. Похорон відбувся на цвинтарі Евергрін в Дітроїті, Миш. Вічна Йому Пам'ять!

Олена Татарська, сєкр.

КОНСТАНТИН КОТИЛО член УНС Відділу 59-го Т-ва „Українська Січ” в Бриджпорті, Конн. помер 11-го листопада 1991 року на 68-му році життя. Нар. 1923 року в Західній Україні. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину А. Котилу і рідну на Україні. Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливинський, сєкр.

ПРАЦЯ

ШУКАЄМО ЖІНКУ

до опіки три-річного хлопця і двох шкільного віку. Мешкання і харч. Платня після умови. Бінггемтон, Н. Й. Телефон: (607) 754-1459, веч.

НА ПРОДАЖ

недавно збудований кондомініум (Condominium) в українському селі, Норт Порт, Флориди, близько кат. і прав. церков, 2-ві спальні, 2 ланзнички, веранда, третій поверх, для вигоди є 2 вінди і загальний огріваний басейн для купання. Тел.: (813) 426-9689

РІЗНЕ

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER
Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed stamped envelope to: Single Ukrainians P.O. Box 24733 Phila., Pa. 19111